

Kongl. Maj:ts
BEFALLNINGSHAFVANDES

i

Blekinge Län;

till

Kongl. Maj:ts ingifne Fem-års Berättelse år 1822.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ERNST AD. ORTMAN, 1823.

Norra Smedjegatan, Poudretska Huset.

INLEDNING TILL

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1817/1821-1851/55.

Kungl. Maj:ts överståthållares i Stockholms stad och Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Sveriges län till Kungl. Maj:t femårsberättelser. Vissa femårsperioder finns även tabellbilagor.

Berättelserna innehåller följande avdelningar:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Innevånare
- Näringar
- Politisk författning
- Städer

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetad och utgivet av Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1863-1912. Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Blekinge Län, till Kongl. Maj:t ingifne Fem-års Berättelse år 1822.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB).

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

Kongl. Maj:ts
BEFALLNINGSHAFVANDES

i

Blekinge Län;

till

Kongl. Maj:ts ingifne Fem-års Berättelse år 1822.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ERNST AD. ORTMAN, 1823.

Norra Smedjegatan, Poudretska Huset.

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
1:o Länets Allmänna Beskaffenhet.....	3.
2:o Innevånare.....	4.
Folkmängden.....	4.
Folket.....	5.
3:o Näringar.....	5.
Jordbruk.....	5.
Boskaps-skötsel.....	6.
Skogarne.....	6.
Bergsrörelse.....	7.
Binäringar.....	7.
Handel.....	8.
4:o Politisk Författning.....	9.
Kammarverk.....	9.
Stats-Bidrag.....	11.
Politi.....	12.
Allmänna Scholæ-Inrättningar.....	13.
Häsovården.....	13.
5:o Städer.....	14.
Stadens jord.....	16.
Allmänna Inrättningar inom Staden.....	17.
För Sjukvården.....	17.
Till Fattigas vård, underhåll och sysselsättning.....	17.
Carlshamns Stad.....	18.
För Sjukvården.....	20.
Sedligheten och Moraliteten.....	20.

Sölvitsborgs Stad.....	20.
Köpingarna Ronneby och Christianopel.....	20.

Tabellbilaga

Fem Års Tabell för Städerne i Blekinge Län, upprättad
1822

Fem Års Tabell för Östra, Medelstad, Brökne och Lister
härader uti Blekinge Län; Uprättad år 1822

1:o Länets Allmänna Beskaffenhet.

Blekinge Län, som är fördelt i 2:ne Domsagor, 2:ne Fögderier, 4 Häradar, 19 Pastorater och 29 Socknar, framställer sköna tafvor af mångfalldiga omvexlingar emellan Hafsvikar, Bergstrakter och öppna slätter. Nästan från tillgräntsande Calmare och Cronobergs Höfdingedömen genomskära Bergstrakterne hela Länets samt utgöra troligen $\frac{5}{8}$ af jordytan, och af dessa Bergsträckor må nämnas såsom längst sammanhängande Ryssberget, som på en sträcka af 3 mil utgör Länegränsen emot Skåne.

De största Insjöar äro: Lösens Sjö, Elmtasjön, Fabbesjön, Hafsjön, Flakesjön, Alljungen, Sillhöfden, Fahrnsjön, Saleboda-sjön, Skålen, Ljusterhöfden, Fölsjön, Listersjön, Troftasjön, Långasjön och Ölsjön; och dessutom finnas mångfalldiga mindre sjöar och gjölar. — De betydligaste strömdrag eller Åar som framlöpa, äro Lyckeby å, som utfaller i hafvet vid Lyckeby; Jemjö å, som blandar sig i hafvet vid Åby i Ramdala Socken; Silletorps å, som har sitt utlopp i hafvet vid Silletorp; Nettraby å, utfallande i hafvet vid Nettraby; Ronneby å, som utfaller i hafvet vid Hemmanen Russtorp och Fomanäs i Ronneby Socken, der, näst Bräkne åen med utlopp i hafvet vid Sonekulla i Hoby Socken; Mye å, som utfaller vid Carlshamn; Mörrums å, till det mästa i gränsen emellan Bräkne och Lister Häradar, har utloppet vid Elleholm; samt sluteligen Hollje å, som har sitt utlopp i Ifvö-sjön och Willands Härad i Skåne.

Hela Provinzen indelas efter naturliga beskaffenheten uti Skogsbygd, Mellanbygd och Strandbygd. De största Kärr-trakter äro inom Fredlestad, Tving, Rödeby och omkring fordna Vesansjön inom Gammatorp, Ysane, Mellby och Sölvitsborgs Socknar. — Genom Kongl.

Hushålls-Sällskapets försorg och bekostnad, har den sidländta trakten omkring Wäsan blifvit uppmätt och på Charta lagd. Den innehåller 3,600 tunnelands rymd, deraf hälften redan genom Canaler och utdikningar blifvit ansenligen förbättrad, och så fort sig göra låter sker vattenafledning från kärrdragen i de först omnämnde Socknar, men utom förberörde redan företagne kärrdikning, som i sin fortsättning måste hafva en förmonlig inflytelse ej mindre på sjelfva jorden, än på luftstrecket hvilket ej sällan är uppfyllt af en tjock och stinkande afdunstning, den hafvets grannskap endast vid vexlande vindar skingrar och förmildrar, må jemväl anföras att ganska många smärre kärr- och mossodlingar i sednare åren blifvit verkstälte. Att Bräkne-åen af Allmänna medel blifvit uppränsad och flottbar. Att med Lyckeby å äfven en lika åtgärd är påbörjad, samt att Ljunghedar blifvit afsvedda och till äng förvandlade och rödningar i skogar och mark förbättrat gräsvexten och betet, men någon Sjö-aftappning har icke blifvit företagen, dock har fråga derom blifvit väckt i afseende på Fölsjön i Tving Socken och af Kongl. Hushålls-Sällskapet omfattad.

Rådande Jordmänen är sandmylla och klapperjord, samt på åtskillige ställen god lerjord och svartmylla, äfven ock på kärr-trakterne ett slags sämre mylla kallad päpjord på uttorkad gyttje-botten.

2:o Innevånare.

Folkmängden. Efter 1821 års Mantalslängd, utgör för Landet Mantalsskrifne 15,721 Mankön och 17,701 Qvinnkön. — Mantalsfrie 13,458 Mankön med Kronans Manskap och Barn inberäknade samt 13,126 Qvinnkön — Summa Man- och Qvinnkön 60,007 personer. — För Städerna Mantalsskrifne 3,361 Mankön och 4,967 Qvinnkön, ej Mantalsskrifne 3,499 Mankön och 3,076 Qvinnkön, Summa Man- och Qvinnkön 14,903, och i hela Länet således :

Mantalsskrifne Mankön 19,082.

D:o Qvinnkön 22,668.

Mantalsfrie, Mankön 16,958.

D:o Qvinnkön 16,202.

————— 74,910 Personer.

Under

Under de sista fem åren har folkökningen varit i jämt stigande och ordsakerne dertill måste sökas uti Hemmans-klyfningar, lätt arbetsförtjenst och i en lättare utkomst af lifsbergning genom Potatoesodlingen och utsjöfiske — äfven må härtill läggas de icke obetydliga årliga tillopp af tjänstfolk från Småländska orterne, samt uteblifvandet af härjande sjukdomar och missväxter.

Folket: Dess moraliska bildning går visserligen icke i bredd med den yttre hyfsningen — och det är knappast synbart om sedligheten är i tillväxt eller aftagande så länge uppfostringsbrister äro ögonskenliga. — Man kan väl ej fränkänna Allmogen en mängd goda anlag och böjelser, men dessa hinna sällan till någon högre utveckling. — Det som undergräfvat den fysiska kraften, förslöar äfven den moraliska och detta är ett omätligt bruk af bränvin, dock lär det icke med skäl kunna påstås, att en friare utöfning af Bränvins-bränningen ökat benägenheten för dryckenskap så vidt ärfarenheten lär, att det förbudna äggar begäret — Konstfliten är ringa, och näringarne inskränka sig allmännast till handel och försäljning af egne eller från andre orter inköpte producter — Wälmågan är hos flere mer skenbar än verklig, men hos mängden ingen och kan man i allmänhet ej antaga stort mer än hvarje 95 eller 100:de Hushåll såsom förmöget. — De flästes öfverskott för året förslår sällan till Krono-utlagornes bestridande och och desse utlagor utgå derföre icke utan största svårighet, och det har i flere år visat sig att vid de Ordinaire uppbörds-möterne icke mer än $\frac{1}{3}$ ingått, samt återstoden genom utmätningar måst indrifvas. — På arbetare är ingen brist: Om den arbetande klassen af Jordbrukare fördelas på Hemmantalet, så finnes omkring 20 mankon på hvarje Hemman — priserne på dagsverken äro allmännast 21 à 24 sk. Banco om sommaren, 12 à 16 sk. vintertiden på egen, men på Hemmans-Ågarens kost vanligen hälften.

370 Näringar.

Jordbruk: Trädesjord och växelbruk nyttjas föga utom af Ståndspersoner — Man beräknar den öppna Åkerjorden till omkring 31,113 Tunneland och deraf besås största delen eller ungefärligen $\frac{15}{16}$:delar. — De vanlige sädesslagen äro vinter- och någon vårråg, hvaraf på helt Hemman utsås 6 à 8 tunnor, korn och blandsäd 9 à 12, hvete $\frac{1}{2}$ à 1

tunna, hafre i $1\frac{1}{2}$ à 2, ärter $1\frac{1}{2}$ à $3\frac{1}{4}$ och potater utsättas omkring 24 à 30 tunnor, böner och vicker sås på sina ställen oftast med förmån men till obetydlig del — Trägårds-växter, Lin och Hampa odlas endast till husbehof och humla nästan intet, men Tobak på åtskilliga ställen i nedre delen af Länets till afsalu. — Sædes-productionen är i de sednare åren betydligt ökad och motsvarar nu mera ortens behof för brödfödan, hvartill verkställte Enskiften och deraf följande nyodlingar väsentligen, men äfven ock Kongl. Hushålls-Sällskapets uppmuntringar mycket bidragit, likasom Potatoes-planterings utvidgande i förening med Bränvins-Bränningen, som medverkat till Ladugårdens förökande; Några större odlingar äro likväl icke nu att anmäla, men de som äro, fortgå i den mohn tid och medel gynna dem — Förbättrade. Åkerbruksmethoder och redskap samt mekaniska inrättningar finnes endast hos några få Ståndspersoner. —

Boskaps-skötseln: Fodertillgången är efter Årsväxten och orternes olika godhet till det närmaste eller ock icke motsvarande Åkerjorden och Ängskötseln med få undantag, ännu icke bragt till bördig afkastning; Stallfördring brukas icke och lärer ej heller kunna komma ifråga så länge högsta afkomsten endast kan räknas från 60 till 80, à 100 Lass om 30 à 40 Lisp:d på helt Hemman. Betesmarkerna utgjöra den svagaste Jorden och sommarbetet är allenast på Skogs-byggher fullt tillräckligt. kreaturen äro af medelmåttigt slag och godhet — till racernes förädling vidtages blott enskilda Anstaltér, och af dessa förhållanden måste ock följa, att Ladugårds-afkastningen, så väl hvad slags kreatur, som victualier beträffar är otillräcklig för ortens behof, hvilket till betydlig del måste fyllas ifrån angränsande orter i Skåne och Småland. —

Skogarne: Ehuru i Allmänhet och närmast Städerna och Sjökusterne mycket medtagne, äro dock ännu i synnerhet emot Småländska gränsen tillräckelige för ortens Behof och till måttligt afsalu — der de äro samfalte utödas de mäst, synnerligen under längre påstående tvistige Enskiftes-delningar, och sedan de kommit under enskilt ägo vårdas de väl gemenligen bättre af några få omtänksammare Hemmans-Åboer, men de fläste nästan täfva i misshushållning och skogsödande — till det sednare bidrager väl något de i synnerhet i nedra delen af Länets anlagde flere sågar, men Hufvudsakeligen ett öfverdrifvit svedjan.

de — och må hända äfven rättigheten att med mindre farkoster utföra ved till Skåne för varubyte, under hvilket sken man äfven misstror att många vedlaster afgå till Bornholm och Köpenhamn. Återplantering för den skog; som fälles eller afbrännes kommer aldrig i fråga, ej en gång vårdandet af hvad man kallar sjelfsådda plantor. Bränn-torf har icke mycket blifvit eftersökt och der tillgång derpå kan finnas på ett och annat ställe såsom till exempel i Ysane och Lörby måsar, så är dock jordlaget i allmänhet för grundt för att göra skörden förmonlig. — Som förbättring i Byggnadssättet må räknas, att åtskilliga Åboar i Listers Härad uppfördt Ladugårdar och Brännhus af gråsten, ett Exempel som förtjenar mycken uppmuntran — Angående stängselsättet kan anmärkas, att i vestra trakten af Länets stengärdesgrdår och famn breda diken med jordvall mera allmänt nyttjas än i den öfriga delen — där skogstillgångarne äro större och man med mindre kostnad för tillfället kan få stängsel af träd uppförd. —

Bergsrörelse: i egentlig mening finnes icke — Till Manufacturier, Bruk och Inrättningar hörer 1 Ämneshammare med 1 Spikhammare, som drifves endast för ortens behof — 2:ne Kopparhamrar drifvas beständigt, samt tillverka ungefärligen den ena 60 Skep:d och den andra 180 Skep:d vanligt Köpparslagare-smide — 7 Pappersbruk, 8 Tegelbruk, men hvaraf 3:ne äro förfallne, dels af Skogsbrist, dels af Ägarernes obestånd, 3:ne Såpebruk, 1 Sockerbruk, 11 Läder-Garfverier, 6 Färgerier, 1 Bulldans Fabrik, 6 Wadmalstampar, 1 Aske-Rafenaderie och Calcinerverk 1 Liquer-Fabrique, der på stället tillverkad Bränvin af potatoes förädlas till Distilerade Liquerer af Ruhm, Conjac, Bischoff och Punch; I allmänhet äro alla desse Bruk, Werk och Inrättningar utom Tegelbruken i jämn drift, utan synnerligt af- eller tilltagande och finnes dessutom i Länets — 59 bättre och sämre skattlagde Sågar, deribland en finbladig med 12 sågklingor i en ram, äfvensom för innevärnarnes Behof åtskillige vatten- och väder-mjölqvarnar dels skattlagde för tulltägt dels såsom blott för Hemmans-åboernes egen sads förmaning.

Binäringar: Jagt idkas icke om man ej dertill vill räkna, att en och annan på skogarne någon gång kunna fälla en Hare eller fogel, eller att en viss tid på året kring öarne och de yttre skären i Hafvet något obetydligt Sjöfogel skjutes, men fisket i Skärgårdarne af smärre sill (strömming) torsk, åhl och flere slags fjellfisk deremot drif-

ves betydligt och med god fördel och utgöra Öbondens egentliga yrke, ty deras Hemman, ringa och ovanligt inskränkta till godhet och ägoviidd emot Hemmanen på fasta landet af lika mantal, äro merendels så styckade och fördelte bland flere, att Åboerne egentligen ej kunna anses annorlunda än som Torpare eller Strandsittare. Fisket, uti insjöar gifver väl på sine ställen ett litet bidrag i den enskilda hushållningen, men kan på långt när ej benämnas såsom någon näringsgren, då man undantager flere mer och mindre fördelagtiga Laxfisken i Mörrums ström, dels särskilt och dels under Hemman skattlagde, utom Krono-Laxfisken, som är borrtarrenderat för 1400 R:dr Banco årligen. Kohlning värkatälles i mohn af ortens behof, men tjärubräkning deremot icke. — Saltpetter-tillverkningen sker hos några Ståndspersoner jämväl ock hos några Bönder, utur dertill anlagde Lador; ur Ladugårdarne ske någon gång sjudningar, men afkomstens obetydlighet mot Sjudare-Arfvodet, som gemenligen stiger till 3 R:dr 16 sk. Banco Lisdet, veden och för sjudningen erfoderlige käril oberäknade, göra denna industri icke särdeles begärlig, ännu mera sedan man funnit mera lätt att begagna den tillätne lösningrätten för åliggande saltpettergård, än att hafva omtänka för den sednares boredande. — Linne- och Ylle-väfnader tillverkas endast för det enskilda knappaste behofvet, och de sednare inköpes till betydlig del. Förtjensten af forslande är ringa och vinterslöjden består hufvudsakligen i tillverkningen af egna Åkerbruksredskap. Qvinnkönet har sällan några Handarbeten att afyttra. Sjöfarten från Städerna är föga liflig, som kan slutas deraf att ganska många af de på ortens Sjömanshus inskrifne Sjömän vistas hemma året om och måst sysselsättas med jordbruket. Fragtarten med öppna båtar inom Länskusten erbjuder dock någon förtjänst åt flere som transportera Bränvin, Potåter och Flåsk, af egna eller inköpta produkter till Städerna, samt genom Wed och andra Skogs-Effecters utförsel till Skåne; Och dessa uppräknade Articular äro ock fasta Landets hufvudsakligaste bineringar utom hvilka nästan all penninge-förtjänst skulle saknas. Biskötsel och Humble-plantering äro knappast kände och behöfva uppmuntran såsom för orten naturlige.

Handel: med Landtmannavaror omfattas alltid med begärlighet, antingen derföre att jordbrukets enighet icke gifvit nog sysselsättning, eller hvad mera troligt är, att allmogens lifliga lynne är böjdt för re-

sor och Handels-speculationer, de fläste Landtmän föra sina egne producter, andre isynnerhet inom västra delen af Länets uppköpa dels i orten, men mest i Skåne, Oxar, Svin och stundom äfven Bränvin, när egne Lager tryta och föryttra dem antingen i provincens städer eller ock ofta på Öland, Calmar och Norrköping med öppna Båtar. Wed och Trädaska föres till Skåne, till utbyte emot Säd och till Öboarne eller i Skärgården mot Fiskvaror. Handels-Industrin har icke litet bidragit att öka ortens Rörelse Capital, som det förutan skulle vara alltför otillräckelig och ringa. Att en fri Landthandel med ortens producter får äga rum, är således en högst oumbärlig författning, ty till rörelsens upphjelpande är i öfrigt inga anstallter vidtagne, utom en ny väg-anläggning om 2:ne mil genom Hemmanet Dalanshult vid Småland, som öppnat en hittills för Lister Härad saknad Communication med Wexiö, och att Socknar och Härader emellan, flere nya vägar blifvit anlaggde och äro i fråga att anläggas till befordrande af lättare och hastigare Communication emellan ytterbyggnaden och aflägsnare Skogs-Hemman.

De förnämsta Landtmarknads-platser i orten äro i Ronneby Köping, i Medelstad, Ebbemåla, i Hoby Socken och Bräkne samt Hollje i Jemshög Socken och Lister Härad, där Höstmarknaderne isynnerhet äro lifligare än de uti Städerna.

4:o Politisk Författning.

Kammarverk: Från Öde upptagne oskattlagde Hemman, finnes nu mera endast N:o 52 Sebbemåla, i Lösen Socken af Östra Härad $\frac{1}{2}$ mantal som är under refning till Skattläggning och N:o 109 Påhlmåla $\frac{1}{2}$ mantal i Christianopel Socken, samma Härad som ännu hafver återstående 12 frihetsår, innan skattläggning får ske samt om härtill vill räknas 3:ne Hemman Hasslö i Forkjerla Socken Medelstad Härad hvardera om $\frac{1}{8}$ mantal, som på visst sätt äro ansedde ligga öde, och af denna anledning för en obetydlig ränta underlagde de öfrige Hasslö Hemmanen till mulbete och utan någon annan gravation än åsatt och utgjord Extra Roterung sedan år 1811. Hemmans-Nummer äro i vissa trakter styckade i så betydliga delar att Aboer finnas på $\frac{1}{24}$, $\frac{1}{32}$, $\frac{1}{64}$ och ända till $\frac{1}{96}$ af helt mantal; huruvida en sådan styckning

är mer eller mindre förmönlig torde vara svårt att afgöra, särdeles där ej binäringar som fiske eller annan lönande inkomst kan beräknas, men otvifvelagtigt bör det föranleda till starkare odling, äfven där locala förmenta hinder eller svårigheter aflägsnat all tanka deråt hos en Ägare af större Possession. Wid ett förledit år hos Konungens Befallningshafvande hållit sammanträde, angående Hemmansklyfningar, hafva samtelige Socken-Ombuden icke endast densamma medgifvit utan också begärt den alldeles obegränsad, af det skäl förnämligast, att hvarje inskränkning i denna del blifvit ansedd som allt ingrepp i fri ägande- och dispositions-rätt. Detta skäl hörer dock till en om sina verkliga fördelar bättre upplyst tid; emedlertid är det dock icke otroligt att en del smärre Lägenheter i vissa fall äro sämre än Torp, i det afseende att de förre vidlåder Hemmans-skylligheter, men icke de sednare, och att må hända med namnet Hemmans-Ägare, en Bonde anser under sin värdighet förrätta dagsverken för betalning, och när han därjemte saknar arbetshåg och slöjdefärdighet, så blifver för en eller annan dess utkomst mera tvätydig och osannolik; likväl är detta icke alltid tillämpligt i skogsbygdstracter der Hemmanens vidsträcktare område snarare äro uti ytterbyggden medgifver smärre Hemmansklyfningar. Man befrugtar väl och kanske icke utan skäl, att där icke en redbar industri åtfölja Hemmans-klyfningar, samhället äfventyrar att i en mängd verkligen obesutna Bönder få lika många tärande och betungande, ty deras production kan svårligen uppgå till den enskilda förnödenhetens kraf, och bestämmelse-grunden för besutenhet, är icke såsom naturligt vore hämtad från innehaf Jord, men om också emot Hemmans-klyfning i mindre bruk förbud utfärdas, så förekommes derföre icke Jordens fördelning i mindre lotter, ty under namn af Undantag och Torplägenheter på vissa eller 50 år, blifva derföre lika många Åboer på ett Hemmans Nummer, och skillnaden blifver då endast den, att vissa få Jord-Ägendom utan Hemmantal, och vissa åter Hemmantal med mindre innehaf i ägor, hvilka ensamt utan bidrag af dem som likväl dela fördelarne, måste ansvara för Numrets odal-skylligheter. En af dessa olägenheter måste derföre lidas ty folkmängdens och giftermålens tilltagande, gör Jordens delning på ett eller annat sätt nödvändig, då ingen annan utväg för Allmogens talrika afkomlingars sysslosättning och bergning är öfrig.

De i orten verkställte Enskiften äro af mycket inflytande på odlingarnes uppkomst, fast långvariga tvister å ett och annat ställe för-

dröjt värkställigheten, men hvarken kan sådant hos en trätgirig förekommas eller bör några få Exempel kanske någon gång förorsakade af mindre ordentlighet hos förrättnings-mannen anföras såsom någon menlig verkan af denna så allmänt välgjörande anstalt. Att vatten-uppdämningar för bruk och vattenverk med rättighet dertill varit af någon skada för Jordens odling, har ej försports. Antalet af Hemman af olika natur utvisar Tabellen. Kronan har här inga enskilda odisponerade Lägenheter, då man undantager Krono-Laxfisket i Mörums ström, som efter hvad förut är nämnt bortarrenderas, samt Kronoqvarnen i Lyckeby, som under tillsyn och styrelse af Örloggsflottans Högste Befälhafvare i Carlskrona, drifves för Kronans räkning. Wissa Kyrkor i Länet, hafva någon få smärre utjordar, men läroverk och fromma stiftelser inga.

Stats-Bidrag: I allmänhet kan med skäl påstås att de årliga utlagorne icke stå i billigt förhållande till näringsrörelsen. — Att de äro betungande för Jordbruket är väsentliga orsaken den, att det från början uppskattade ägendomsvärdet icke fått nedsättas och rättas efter de betydliga förändringar detsamma under de sednare åren verkligen undergått, och derigenom en drygare afgift måst oafbrutit fortfara oansedt fördelarne af fastigheten blifvit betydligt minskade, hvilket åter icke inträffat med afgiften af Handel och Borgerlig rörelse, som årligen och med rätta lämpats efter den skattskyldiges ansedda inkomst.

Båtsmans-Indelningen är ortens största Tyngd, ty Båtsmannens underhåll öfverstiga vida både Bevillningen och de ständiga Ränterne, och af detta onus har onekeligen vissa trakter i Länet genom en mera ojämn indelning från början varit mera tryckte än de öfrige, men rättelse erhålles nu genom den i Nåder anbefallte Båtsmans Rustnings-jämknigen. Framför andre Hemman i Länet äro och blifva värkeligen de att anse såsom mest betungade, hvilka, jemte utgörandet af Båtsmans-Rustningen, äfven i följd af deras Läge måste vidkännas skyldighet att Lotsa eller underhålla Lots på ägorne, samt någon gång i krigstider vid ofta inträffande Durch-Marscher och Transporter de, hvilka äro belägne kring allmänna Landsvägarne, och få vidkännas Inqvartering — och skulle det synas som de Hemman, hvilka till Gästgifvare- och Reserv-skjutsning äro anslagne, deraf betydligt mera besvärades, än de aflägsnare Hemmanen som utgjöra Kronoskjutsning, men de haf-

va deremot:oftare och någorlunda motsvarande förtjenster hvarå åtminstone bland Allmogen göres mycket afseende.

Beräkningsmetoden för Bevillingen och de ständige räntorne har vid noggran jämförelse med Mantals-längderne för åren 1817 och 1821, blifvit funnen derigenom att man pröfvat ett och annat enskilt Hemmans onera i förhållande till den förut på meddeltal uträknade Hufvudsumman, och man har således utgått ifrån det enskilda till det allmänna. Beräkningen af Clericiets underhåll grundar sig på Tertialtiondens kända belopp valverad efter meddeltal af 5 års Markegångspris, samt för öfrigt på Prästerskapets uppgifter, öfver tillfällige inkomster, dagsverken m. m., — Fattigförsörjningens medium är upplyst genom de i församlingarne årligen uppgjorde fattigräkningar. Skjutsnings-besväret är Taxerad till 16 R:dr 32 sk. på helt för Hemman som utgöra full Kronoskjuts, och är Krono-Brefbäringen såsom ett dervid Alternerande Onus derunder inbegripen. Wäghållningen tillika med Snöplognings-Afgiften är ansedd uppgå till hälften af berörde Summa på helt Mantal. Båsmans utredningen med beklädnad, underhåll och Torp m. m. är till värdet funnen af Markegångs-Taxorne och i öfrigt gångbara priser, årligen uppgå till 70 R:dr Banco för en karl.

Columnen Diverse Onera och Allmänna Besvär upptaga: 1:o Djurläkare-arfvode, djurfångst och fångvaktares aflöning tillika med Tings- och Fånghus-Reparationer som på Hemmantalet äro fördelte. 2:o Tings och Fånghusved samt Skarprättare-penningar som utgå efter matlagen. 3:o Kurhusafgiften till 3 sk. på hvarje Mantalsskrifven person och 4:o Kyrkotionde samt särskilte Kyrko-Byggnads-bidrag, Prestegårdsbyggnad eller Helgonsskyldssäd, Bibel-tryckssäd och Kyrko-Inspectors Expectance Lön som utgår af dertill skyldige Hemman.

Politi. Åtskilliga allmänna anstaller till ordningens bibehållande äro vidtagne, såsom den år 1818 utfärdade Byordning, öfver hvars efterlefnad Sockne-Comitteerne och KyrkoRåden hafva inseende. och af Konungens BefallningsHafvande inom de större Byelagen tillsatte ordningsmän, utom den generela tillsyn som åligger Krono-Betjeningen och tillförordnade Landsfiskaler; Och öfver sedligheten vaka särskilt vederbörande Prästerskap med församlingens Kyrkoråd, men ärfarenheten

ten har ändock visat, att alla närvarande Politie-författningar icke be-
tryggar den fredlige Medborgaren mot hvarjehanda utbrott, som mer-
ändels är grundlagt uti fylleri och det öfverdåd hvilket gemenligen
deraf uppkommer, eller emot flere röfverier, stölder och rån som be-
gås af illasinnade, stundom kringstrykande, stundom inom orten vistan-
de sysslolösa personer; och är det alldeles icke ovanligt, att Kronans
i Landsorterne från Garnisoner permitterade värfvade Manskap, med
dem åtföljande Qvinspersoner, för dylika illgärningar blifva misstänkte
och häktade och dömda, om icke alltid såsom hufvudmän åtminstone
som medbrottslige.

Allmänna Scholæ-Inrättningar finnes icke, utan endast i högst
ett par Socknar, där genom Testamentariska förordnanden, medel blif-
vit anslagne till sådanes inrättande. Allmogens Barn undervisas endast
i de nödvändigaste Christendoms kunskaper samt någon skrifning och
räknekonst af så kallade Scholemästare, som Allmogen inom hvarje
Byhem sjelfve antaga af mästadelen försupne och till annan sysselsätt-
ning huglöse fast ej alltid oduglige personer, af hvars lefnadssätt och
uppförande, Barnen sällan hafva till det goda verkande efterdömen
men någon undervisningsanstalt för nyttige slöjder finnes ingenstädes.

Hälsovården har hittills i allmänhet varit lämnad åt den enskilda
omtanken utom det biträde, hvarom Provincial-Läkaren och Präster-
skapet i första hand någon gång kunnat vara anlitade, nu är den jem-
väl uppdragen åt Kyrkoråden. För Vineriska sjukdomar och andra
illa artade sårnader äfven ock svårare invertes sjukdomar, lämnas i för-
ra fallet alltid och i de sednare efter läglighet och tillfälle samt när
behovvet så fordrar inträde på Länets Lazarett. Apotheque finnes
utom i hvarje af Länets 5:ne Städer, ett i Ronneby Köping med om-
sorg inrättadt, och derstädes är jämväl en mycket begagnad Hälsobrunn
med Badinrättningar. Examinerade Barnmorskor äro i de fläste För-
samlingar behof, som verkligen behöfver afhjelpas, men på Församlin-
garnes egit medvetande, så vidt det får ankomma på egen fri vilja,
är ej att räkna.

Fattigförsörjningen har i några Socknar blifvit bragt i reglemen-
tarisk ordning, i de öfrige efter tillgångar och omständigheter.

Gästgifvare ordningen synes god och är i allo svarande mot ändamålet.

Till Odjurs utödande äro anlagde både Warggårdar samt Warg- och Käf-gropar, på allmogens bekostnad, men ehuru Wargar de sednare ären på åtskillige ställen visat sig och äfven gjort skada, har någon fördel af varggårdarne och groparne icke visat sig.

5:o Städer.

Äro inom detta Län 3:ne, nemligen Carlsrona, Carlshamn och Sölvitsborg, af hvilka, Carlsrona anlagd 1680 i Skärgården och gränsen af Östra och Medelstad Härader, — dess Privilegier äro utgifne den 10 Augusti samma år och folkmängden efter 1821 års Mantalslängd utgör Mantalskrifne af Mankön 2048 och af Qvinnkön 3525, Mantalsfröe 2742 Man- och 2205 Qvinnkön äldre, Kronans Manskap, och Barn inberäknade.

Ehuru Allmänna Landsvägen ifrån Skåne åt Bröms i Calmare Län, följer stranden, aflägsnar likväl Stadens utsträckta läge i den vidlyftiga skärgården, den från andra besök af vägfarande än dem hvartill bestämda ärender föranleda. Stadens uppkomst från Örlogsflottans läge och behof påräknadt, har också följdt hennes större och mindre verksamhet och rörelse under krigs- och fredstider. Så länge Borgerskapet uteslutande fingo tillgodonjuta lefverantser af örlogsflottans och kronovarfvets förnödenheter, tedde förtjenster dervid till verksamma Speculationer och en utvidgad liflighet i handel och näringar, samt spridde en välmåga som Beredde tillgångar att dem öka och underhålla. I sednare tider hafva desse lefverantser blifvit för Staden betydligen minskade genom rättigheten för andra rikets inbyggare att deri deltaga och genom de större införskrifningar och Contracterade behof Förvaltningen af Sjö-Ärenderne från In- och Utrikes orter besörjdt, äfvensom och till någon del af mindre anslag till flottans underhåll och nybyggnad. Borgerskapet i allmänhet, som från Stadens anläggning hämtadt dess hufvudsakliga näring och uppkomst från anskaffande af flottans förnödenheter, har således, ännu ej fullkomligt botadt för de betydliga förluster det lidit vid 1790 års, Staden till $\frac{2}{3}$ öfvergångne Eldsvå-

da verkligen under loppet af de sednare åren aftagit om ej personal, åtminstone i en för hvarje enskildt närings-idkare saknad förtjenst och deraf följande välmåga.

Handel, Sjöfart och Handtverkerier hvartill äfven må räknas inom Staden anlaggde: Ett Coopvaerdie Skeppsvarf, Ett Sockerbruk och 4 Tobaks-Fabriker, äro de Näringsfång hvarpå Staden i öfrigt grundar dess bestånd, men äfven härutinnan har den i sednare tider måst se sig förlustig af påräknade förtjenster genom en ofördelaktig Conjunctur som äfven å utrikes orter beredt förlusten å gjorde Exporter.

Tillförseln af Victualievaror till Stadens torg från de Staden närmast belägne Socknar och ifrån Småland, är nästan dageligen jämn och oafbruten. En stor del deraf köpes af Hushållare ur första hand och endast den mindre delen är öfrig för Hökerihandeln, som numera utgör den hufvudsakliga rörelsen och hvars behöfveliga förråder egentligen fyllas igenom uppköp i Landsorterne och på vägarne, dock endast till afyttring inom Staden men ej för Export.

De utskeppningar af Jern- och Skogsproducter i större Handels-Speculationer, som stundom från Carlsrona utgå, hafva ej sträckt sig till de Handlande i allmänhet, såsom endast möjlige för de få, hvilka från lyckligare tider besparat tillgångar, att dermed förskaffa sig en loflig men i anseende till närvarande Conjunctur osäker vinst. Denna Handelsgren den enda för Stadens Handlande ganneliga å orter utom riket, dela likviot de Handlande i närbelägne Carlshamn och Calmare Städer, hvilkas fördelagtigare Läge gör tillförseln större, och Ronneby Köpings Handlande hafva också i denna del de sista åren bragt sig till en täflare, som derest af dem sökte utvidgade Handels-rättigheter utöfver Köpingens primitiva ändamål och det för Handeln derstädes upprättade Reglemente skulle vinnas, säkert utfaller till känbar skada för Carlsrona Handlande.

Handtverkerierne i Staden visa sig från en lika missgynnande sida, uti ingen af deras Classer finnes någon allmän välmåga, deras Idkare dela med de Handlande en lika skadelig verkan af de utom Staden sträckte Krono-iefverantser, och detta lidande ökes af det än mera känbara förfördelande, Under-Officerare och Kronans Handtverkare, Arbe-

tare och gemenskap i alla yrken, utan motverkan af Författningar, under en ifrågakommen större näringsfrihet och utan all slags afgift till Staten dem tillfoga. Om Handtverkarnes personal, de sednare åren mera ökats än de Handlandes, måste sådant tillskrifvas en oviss Speculation och åtrå till en friare lefnad, den ärfarenheten visat i brist af arbete samt skicklighet att det förrätta, blifvit dyrköpt och förstörande.

Dessa förhållande gifva icke något fördelagtigt begrepp om Borgerliga rörelsen, till hvars förmon några allmänna prohibitiva författningar ej heller finnes, och då inga nya näringar tillkommit, den närvarande delen af folkmängden icke eller ökat sig i förhållande till de af sig komne och tärande; Sjöfarten hämmat sig sjelf i brist på tillgång och styrka att den underhålla, och lönande afsättningstillfällen å utrikes orter, måste rörelsen bland Stadens Borgare onekeligen anses hafva aftagit; dock skulle ännu utvidgande Handels- och Närings-rättigheter ofelbart kunna föra de Handlande till större Speculationer och vidsträcktare skepfsfart.

Stadens jord förut till Mulbete för största delen och någre smärre odlingar använd, är nu, sedan genom Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag den 21 Majj 1819 den blifvit i Nåder förklarad gemensam för Borgare och Husägande Embets- och Tjenstemän samt Stånds-personer, af den gemensamma förvaltningen till 447 1/2 Tunneland uppmätt, Taxerad och på Charta lagd, samt i farmer indelad till odling där sådant sig göra låter, hvaraf en större production är att förvänta, men denna jord kan för ingen del rivalisera med jordbruket i sädesproduction, emedan den till foder och trögårdsväxter egenteligen och med mästa fördel kommer att blifva använd, och emedan Sädes-Culturen fordrar kostsamma Byggnader af Logor och Lador samt dragare och ständige tjenstehjon, som med dessa endast på den korta tiden af femton år, åt enskilte Personer upplätne farmers natur och ändamål, icke är förenligt. Den öfriga ej borrtarrenderade jorden har måst till mulbete bibehållas och är till en större del ej odlingsbar.

Af Allmänna Inrättningar finnas inom Staden För ungdomens undervisning 1 Trivial-Schola med 3:ne och Tyska Scholen med 2:ne Lärare, och vid Amiralitetet utom Sjö-Artillerie, Constructions, Styrmans, och Navigations-Scholorne, Skeppsgosse, Barnhus- och Fattigscholorne och derförutan flere goda privata Scholor och pensioner för Barn af båda könen, så att denna angelägna del blifvit med en berömvärd vård omfattad.

För Sjukvården: Läne-Lazarettet, hvarvid sådane af Stadens fattige, hvilka med Venerisk smitta eller andre likartade sårnader äro behäftade eller af svårare sjukdomar äro angripne, men sakna utvägar att sjelfva förskaffa sig nödig skötsel, få utan afgift tillgodonjuta Läkarevård och underhåll, likasom särskilt emot betalning af Stadens Hospitals-Cassa eller FattigvårdsInrättning sådane för hvilkas Sjukskötsel annorstädes ej kan med lika förmon vinnas. Kronans Manskap njuter sjukvård uti det väl inrättade Amiralitets Sjukhuset af Amiralitets-Statens Läkare, till hvilka jämte Stadsfältskären Stadens öfrige innevärnare hafva ärfoderlig tillgång att blifva under sjukdoms-tillfällen betjente; och är här att tillgå ett väl inrättadt och med tillräckeliga Läkemedel försedt Apotheque samt en Badhus-Inrättning.

Till Fattigas vård, underhåll och sysselsättning samt deribland fattiga Barns underhåll och fria undervisning, har en betydlig Inrättning blifvit besörjd med sammanskjuten Fond af Stadens Innevånare, och årligt bidrag af 1 1/2 procent af 2: Artikelns Bevilling samt särskilte frivillige afgifter, äfven af Kongl. Maj:t och Kronan och Amiralitets Krigsmans-Cassan. Denna Fattigförsörjning har enskilt Hus och Tomt, till hvars inköp Kongl. Maj:t med 4800 R:dr Banco i näder täckts bidraga, dessutom hafva

Till Fattige Borgares och Enkors underhåll afledne Handelsmännen N. Lunde och J. Danielsson hvar för sig på ett ärofullt sätt anslagit Fonder, den förre 1784 med 23858 1/3 R:dr Capital och den sednare år 1807 med 20617 R:dr 37 sk. 4 rst. Banco.

Oaktadt mängden af Kronans gemenskap och lösgifne Allmänna Arbetskarlar, är likväl sedligheten och moraliteten inom Staden genom vederbörlig uppmärksamhet vårdad och bibehållen.

Carlshamns Stad med en folkmängd af 3473 Personer, efter 1821 års Mantals anteckning, hvaraf äro Mantalsskrifne 1031 Man- och 1170 Qvinnkön samt Mantalsfrie 523 af de förre och 689 af de sednare, och hvarest Handel och Sjöfart utgör det hufvudsakliga Näringsfånget och nästan ensamt grundar dess bestånd, har äfven i sin mon ärfarit kända följder af den för dessa näringar för närvarande mindre goda Conjunctur. Utom någon mindre Spannemåls försäljning, består Stadens Handel nu uti exporterandet af Skogs-producter, såsom Balkar, Plankor, Sparr och Bräder samt Eke- och Bokestäfver, hvilka ditkommit dels från långt aflägsne Hemman inom Länets, dels från Småland; och med Stadens flere Fartyg öfverföras till Tyska, Danska och Holländska orter, samt Norrige. De fläste af dessa Fartyg återkomma barlastade och de öfrige hemföra något Styckegods och Specerier samt Sill och Fisk, som dels afsättes på stället dels afföras till de angränsande delarne af Småland och Skåne, samt närmaste orter till Staden. Exporthandeln har likvist de sednare åren varit betydelsen mindre liflig i anseende till så väl Skogseffecternes mindre goda beskaffenhet, som öfverklagad penningebrist på utrikes orter, så att upplag för saknad försäljning måst göras på flere ställen till icke ringa förlust för ägarne; och kan således med skäl sägas äfven om Carlshamn, att Handelen derstädes i jämförelse emot förra åren är i aftagande och efter all sannolikhet skall blifva det ännu mer, i samma mon skogarne årligen förminskas och tillfällen till Exporter af dessas alster upphöra, samt Staden således oaktadt dess förträffeliga hamn och fördelaktiga läge vid Östersjön genom handel ej vinna någon synnerlig tillväxt i förmögenhet, så vida ej utvidgade Handels och allmänna Stadsmanne rättigheter blifva Staden förunnade och gifva anledningar för de Handlande till större företag och utvidgad Skeppsfart.

Den fragtfart, hvartill åtskillige af Stadens Fartyg begagnas, har äfven under sednare åren i märkelig mon aftagit, så att oftast flere af desse under större delen af året äro oanvände liggande i hamnen; och då genom desse ofvanupptagne omständigheter, förtjensterne af Stadens Hufvudnäring naturligtvis måste blifva ringa, följer deraf ock-

så ovedersägeligen, att med undantag af några få Händelshus, hvilka grundlagt deras förmögenhet under de förra årens förmånliga Handelsförhållanden, de fläste Stadens Handlande måste vara mindre bemedlade och många, såsom till deras rörelse-förmåga inskränkta till en mindre Hökerihandel, i knappare omständigheter och hvarom icke tvetydigt vittnar de täta Utmättnings-Auctioner å Fastigheter som anställas, men hvilka antingen för saknade köpare till större delen icke kunna för sig gå, eller ock slutats med förlust för de fläste Inteckningshafvarne.

Beträffande Handtverkerierne och öfrige Näringarne, hvartill hörer Stadens Skeppsvarf, 3:ne TobaksFabriquer, en Segelduks- och en Korfabrique, 1 Såpebruk och några Garfverier, så äro desse i mycket försämrade tillstånd emot tillförene, och anledningen dertill förmodas vara det förökade antalet af Handtverkare inom nästan hvarje Skrå, penningebristen som minskat köpare och föranledt till inskränkningar äfven i sjelfva behofven, samt det öfver all höfvan uppstegrade priset på vissa slags rudematerier.

På tillförsel och afsättning af allehanda födoämnen är ingen brist, men några Prohibitiva författningar till fördel för staden finnas icke, om ej deribland vill räknas den Stadens Handlande ensam tillhörige rättighet till begagnande af några omkring Staden belägne mindre uthamnar.

Stadens tillhörige Jord, till det mästa för egne medel inköpt, är i mindre delar på Arrende till Stadens Innevånare upplåten, den består af Åker, Äng och Betesmark och begagnas Åkern till frambringande af allahanda sädeslag, äfvensom Tobak, hvaremot allmänt brukeliga grönsaker ärhållas uti de inom Staden belägne Trägårdar.

För allmänna undervisningen finnes en Trivial-School med trenne Lärare och för de Barn af båda könen, hvilkas föräldrar eller anhörige äro obemedlade, är alltid tillfället öppet, att genom Fattigvårdens försorg få undervisning i de kunskaper som för dem äro nödige.

En Fattigförsörjnings-anstalt är inrättad på den goda fot att hvarje behöfvande, ifrån barnet till den äldre, åtnjuter af fattigvården

det bidrag till sitt nödvändiga uppehälle, att tiggerien därstädes ärö högst sällsynte. Och är för qvinnokönet jämväl öppet, att för Fattiginrättningens räkning verkställa spånad och väfnad, att derigenom ärhålla någon förtjenst och sjelfve bidraga till deras uppehälle.

För Sjukvården deremot finnes ingen allmän inrättning, men hvarje sjuk, medellös person vårdas och underhålles på bekostnad af Fattigvården och skötes af de utaf Staden lönade, en Stads-Physicus och en Stads-Fältskär.

Sedligheten och Moraliteten inom hvarje Medborgare-Class, är oklanderlig och brott eller större förseelser emot Lagen och gällande författningar äro sällsynte, hvilket med allt skäl kan tillskrifvas den af Stadens Innevånare öfverenskomna och sig emellan turvis fördelta beständiga vaktgöring af patrullering om nätterne. En anstallt hvilken för sin goda nytta borde af flere Städer, åtminstone där ej Garnizoner äro, vidtagas.

Sölvitsborgs Stad af nästan uråldrig tillvarelse, är belägen nära Skånska gränsen vid en vik af Östersjön, som utgör en god och säker Hamn, äfven för Fartyg af 10 till 11 fots djupgående, har hafvit Stapel-Stads rättigheter, ända till medlet af 1600 talet, då de skola blifvit flyttade till Christianstad och Staden förlorat sitt hufvudsakeliga stöd och sin styrka genom de förmögnare Handlandes tvungna efterflyttning.

Genom Krig, Härjningar och Eldsvådor har Sölvitsborg blifvit åtskillige gånger förstörd, men har också från den sista olyckshändelsen att räkna dess omskapade tillvarelse så till utseende och höfsning som folkmängdens tillväxt.

De näringsfång, hvarpå Staden med en folkmängd af 910 Personer, deraf 282 Mantalsskrifne Mankön och 272 Qvinnkön samt Mantalsfrie af de förre 174 och af de sednare 182, isynnerhet grundar sitt bestånd, äro Inrikes Handel och Sjöfart, Handtverkerier, Jordbruk och Fiskeri i Saltsjön. Handeln består till större delen af Landtmanna producter och Skogseffecter från Norra delen af Länet, inom Lister Härad, samt

Vic-

Victualievaror, Tobaksblader och Spannenål, dels från Södra delen af nämnde Härad dels från marmaster sädestrakten i Skåne. Afsättningen sker till det mesta på Carlskrona, Norrköping och Stockholm, hvarifrån andre Handelsartiklar som Salt, Kläde, Järn och Specievaror insändas. Staden äger för närvarande 8 st. större och mindre Fartyg, hvilka merendels syslossatta med frakter på In- och Utrikes orter, i sednare fallet, af behörige Sjö-Tullskammare utclarerade. Bland Handtverkerierne utgöra Hatt- och Handskemakare de största Corporationerne. Förlaget af Ull och Skinn måste de till större delen förskaffa sig från Danska sidan. De förre afsätta sina arbeten på allmänna Marknader. De sednare åter hvilkas arbete synnerligast efterfrågas uppåt Landet och i de trakter där klipping ej kan med fördel beredas, finna afsättningen mycket försvårad, sedan Finska provinsen, dit deras tillverkningar fordom sjöledes afsändes, frångeck Svenska Kronan. Nu äro de nödsakade att i stället föra dem Landvägen åt Öster- och Westergöthland, Nerike och Wermeland, men som samma orter besökas med klippingshandskar från flere Skånska Städer, börjar detta Handtverk blifva mindre lönande.

Näringar och Handeln hafva under de 2:ne sista åren varit i märkligt aftagande, i anseende till allmänna Penninge-förlägenheten och afstādnade Landtmanna-rörelsen. Inga utom de vanliga Prohibitiva Författningar nemligen att Handels-Classen och Handtverkskrån äro skyddade från obehöriga ingrepp, äro Staden till fördel utfärdade.

Stadens odlade Jord af högländ, sandig och torr beskaffenhet är föga tjenlig till odling af saluväxter. Fördelagtigt nyttjas den till Potatoescultur (som utgör en Hufvudartikel af Stadens försäljningsproducter) och ombyte af Säd och Foderväxter samt Tobaks plantering.

Af allmänna Inrättningar äro här: för Ungdomens undervisning Stads-Scholan, som förestås af en Lärare och en Scholemästare för den spādare ungdomen, men som af Staden särskilt aflönas liksom Läkaren till stor del.

Sjukvården är anförtrodd en godkänd Läkare som tillika har eget Apotheque i Staden.

Fattigförsörjningen är väl ännu icke reglerad, i anseende dertill, att Fattighuset som genom Kongl. Maj:ts gifmilda frikostighet blifvit

grundlagt, ännu icke hunnit fullbordas, men Stadens fattige sakna emedertid icke Boningsställe på Stadens bekostnad, jemte nödigt underhåll.

Att dessa 3:ne Städer hafva hvar efter sin storlek ett fördelaktigt inflytande på Landets Cultur, Näringsar och den Konstflit som inom Länet användes, är utom all fråga, ty utom Städerna såsom afnämare till deras Skogseffecter, Jordproducter och Handarbeten, samt anskaffare eller tillhandahållare af de förnödenheter åter, som Landtmannen från andre orter måste erhålla, skulle så väl afsättningen i ena fallet, som behöfveliga uppköpet i det andra, vara förenadt med många äfventyr och kostnader, samt mycken tidsspillan och äfven i flere afseenden blifva omöjlig, åtminstone hvad afsättningen vidkommer, som nu genom tillfället till Byteshandel lättare beredes.

Af Köpingarne finnes inom detta Län 2:ne, Ronneby och Christianopol, båda lydande i afseende på Borgerliga rättigheter och skyldigheter under Carlskrona Stad, men i allt öfrigt under Landsrätt. Af dessa är Christianopol af så ringa betydenhet, att den egentligen ej kan annorlunda betraktas än som en vanlig Land-By, och till Borgare som där äro bosatte och drifva någon rörelse, kan endast räknas 1 Garfvare, 1 Kopparslagare, 1 Färgare, 1 Kakelungsmakare och 1 Hökare. Men Ronneby deremot kan, jemförelsevis till dess storlek och folk-mängd af emellan 14 å 1500 Personer, hvad Handeln i synnerhet beträffar, med skäl anses lika med mängden af Rikets, om icke bättre, åtminstone medelmåttige Handelsstäder. Den har på de sednare åren, i anseende till sitt fördelaktiga läge i trakten af de mest bebodde och skogsrike Orter i Länet, samt gynnad af erhållne vidsträcktare Handelsfriheter, till verkligt meha för Carlskrona Stad, utvidgat dess Handelsrörelse på allt sätt, som för en under Handelstad beroende Köping är högst ovanligt. Dess närvarande antal Borgare utgöras af 14 Handlande, deraf någre förmögne, och de öfrige nästan alla behållne, hvilket visserligen icke inträffar i Carlskrona i lika proportion, och dessutom äro där 54 Handverkare af alla yrken, men ibland desse är välmågan ej så allmänt rådande, dock äro mängden af dessa i lyckligare omständigheter än de fläste af dess medbröder i Carlskrona.

Carlskrona Lands-Contor den 30 December 1822.

Efter Nädigste Förordnande

F. W A C H T M E I S T E R.

Gustaf Sylvander.

Fem Års Tabell för Städerne i Blekinge Lån, upprättad 1822.

Städernes Namn.	Hus och Tomter.	Staden tillhörig Jord.					Utsädet.					Medel afkastning sedan utsädet är afdragit.					Underhållne Kreatur.					Uppskattat värde.					Stats - Bidrag.															
		Hemmansdelar.		Summa Tunnland.			Råg.	Korn.	Hafre.	Ärt.	Potatoes.	Råg.	Korn.	Hafre.	Ärt.	Potatoes.	Hästar.	Oxar.	Kor.	Ungboskap.	Svin.	Hus och Tomter.	Stadsjord.	Bruk Manu- facturer, Qvarnar och Fabriker	Summa.	Bevilling.					Clereciets Underhåll.											
		Åker.	Äng.	Skog och Umsark.	Åker.	Äng.																				Skog och Umsark.	Summa.	Hus och Tomter.	Stadsjord.	Summa.	Personer icke hörande till någon Näring.	Summa.	Riksmans underhåll.	Pastorer.	Commis- strarar.	Kyrko- Bejening.	Summa.	Fattig- Försörjning.	Skjut.	Vagbällning.	Diverse onera.	Summa Stats-Bidrag.
Carlsrona	1419	73	96	854	1023	4 $\frac{3}{4}$	16	10	10	2	105	112	70	50	12	1260	130	6	250	—	—	120	2062 $\frac{1}{2}$	33000	16687 $\frac{1}{2}$	1251750	2404	66	33	7826 $\frac{1}{2}$	3156 $\frac{1}{2}$	13486	92	677	219	214 $\frac{1}{2}$	1110 $\frac{1}{2}$	5661	2012	910 $\frac{1}{2}$	8087	31359
Carlshamn	492	120	300	1200	1620	4 $\frac{1}{4}$	40	50	—	—	150	280	300	—	—	1800	53	—	296	17	30	69	4880	25000	21400	741280	1390	50	43	3300	975	5758	743	850	500	400	1750	1170	1666 $\frac{2}{3}$	533 $\frac{1}{3}$	8555	20176
Sölvitsborg	151	209	64	800	1073	3 $\frac{1}{4}$	69	51	10	2	221	347	204	50	12	2652	79	10	191	30	—	86	416 $\frac{2}{3}$	43041 $\frac{2}{3}$	1300	130758 $\frac{1}{3}$	173	86	3	720	98	1080	125	400	133	50	583	185	50	200	588	2811
Summa	2062	402	460	2854	3716	13$\frac{1}{4}$	125	111	20	4	476	739	571	100	24	5711	262	16	737	47	30	1983359$\frac{1}{3}$	101041$\frac{2}{3}$	39387$\frac{1}{2}$	2123788$\frac{1}{3}$	5967	202	79	11846$\frac{1}{2}$	4229$\frac{1}{2}$	20324	960	1927	852	664$\frac{1}{2}$	3443$\frac{1}{2}$	7016	3728$\frac{2}{3}$	1643$\frac{5}{6}$	17230	54346	

Carlsrona Lands - Contoir den 30 December 1822.

Efter Nädigste Förordnande:

F. WACHTMEISTER.

